

DE KLEINE COURANT van Het Urkerland

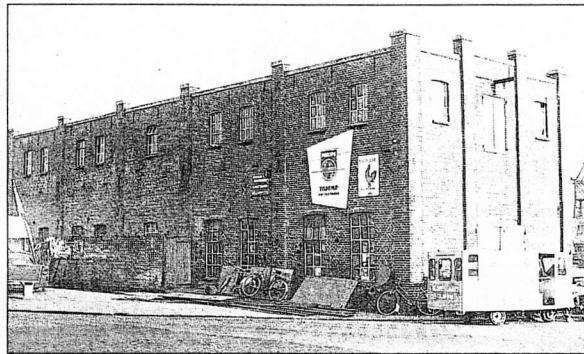
Redactie A. van Urk, Heerenkamp 5, 8321 BW Urk

Brief uit Gouda

De Kalkenstraat (23)

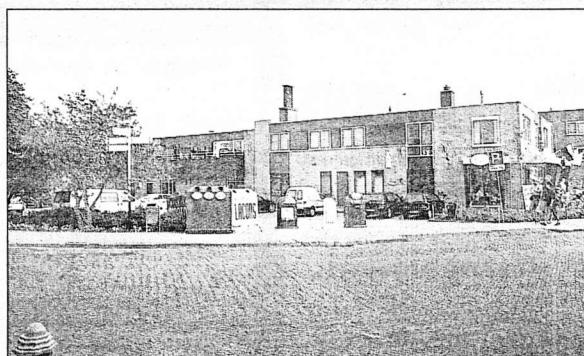
Deze Cornelis was getrouwd met Trui van Inte en woonde vlak bij de school. Trui bakte steken en als je een cent had wist je Trui wel te vinden. De materialen om die steken te bakken waren zeker goedkoop, want je kreeg er twee voor een cent. Bij de moeder van Hendrikje ging het baren van kinderen vlot, maar ook bij Hendrikje waren deze zaken een getrouwe kopie van haar moeder, want Flerik en Hendrikje kregen twaalf kinderen in goede gezondheid. De oudste zoon deed het goed op de lagere school. Als moeder het druk had zorgde hij wel voor zijn jongere broertjes, ging met ze naar het strandje en leerde ze zwemmen. Mijn vrouw leerde de jonge Kees al vroeg kennen toen zij ook eens op het strandje was. „Geef je wel acht op je broertjes, dat ze niet verdrinken?“ „Ze verdrinken niet“, antwoordde Kees, „ik eaw ze zwimmen elaad, ze zwimmen as rotten.“ Kees antwoordde in het Urker vreemds. Marie was een beetje bezorgd om hen, want ze heetten toch ook Koffeman en zaten dus een beetje in de familie. Kees had ze dus zwemmen geleerd en Kees ging niet vissen maar wilde verder leren. De Mulo werd genomen omdat het zonde was volgens de hoofdonderwijzer dat deze jongen niet verder ging studeren. Die kleine jongen van het strandje ontmoetten we later toen hij in Gouda ging studeren en hij vaak de Van der Palmstraat 7 bezocht. Kees leerde in zijn studietijd al organiseren om zich per voertuig van die of gene naar de Bult te verplaatsen voor het weekend. Kees slaagde in 1965 aan de pedagogische academie 'de Driestar' voor onderwijzer, dat wil zeggen ook met de hoofdakte, want dat moest bij 'de Driestar'. We hadden het over de Kalkenstraat, maar daar hoorde Hendrikje ook bij. Zij heeft daar op Wijk 6 nr. 132 veel werk gedaan. Schrobben en boenen om de visserskleding weer schoon te krijgen. Toen zij met Frederik getrouwd was en zij in Wijk 7 woonden, bleef het werken, want elke week kwamen de jongens thuis met hun kleren. Gelukkig hadden ze toen al een wasmachine. Maar de hele zaterdag draaide de zaak om de boel schoon te krijgen. Nu is er de rust en om met Hendrikje haar eigen woorden te zeggen: „Ik mis mijn man, maar de kinderen zijn erg goed voor mij.“ We bespraken het huis Wijk 6 nr. 132, het huis waar altijd wat te doen was. Hoe kan het ook anders met veertien kinderen. Het waren kinderen van Jan en Nanne. Jan van Steven was de kalme rustige huisvader en Nanne was altijd in de weer. Hendrikje was er één van en die hebben wij leren kennen. Zij had de rustige genen van haar vader meegekregen en raakte niet gauw in paniek. En de Cornelis die wij ook kennen gaat rustig zijn gang en zorgt dat de visserijschool blijft draaien. Hij reist de wereld af om nieuwe inzichten te krijgen over de visserij en pleit bij het departement om de voortgang van de school te continueren op Urk.

Wordt vervolgd. JtN

Bij een oude foto

In 1986 vertelde Albert (Abbe) Hoekman aan de samenstellers van 'Redders, Bergers, Bouwers' (Stichting Urker Uitgaven: „In mijn tijd waren er op Urk nog zes smederijtjes: Van Veen, bijgenaamd de Ouwe Boas, Gerrit Kok, Willem Kramer, Klaas Nentjes, Klaas Romkes en mijn vader.“ Die vader was Albert Hoekman, die een vooruitziende blik had. Drie zonen deed hij elders in de leer. Lucas ging werken in een motorenfabriek in Dordrecht, Klaas in de Kromhout Motorenfabriek en Hendrik werd in Amsterdam opgeleid voor draaier. Inmiddels was Albert Hoekman vertegenwoordiger geworden voor Kromhout, een begrip in die tijd. In 1918 werd de eerste Kromhoutmotor geplaatst, een 16 pk die voor 20 pk doorging, in de UK 64. Een olieverfschilderij in het museum 'Het Oude Raadhuis' herinnert aan dit historische feit. Er zouden er vele volgen. Dat maakte uitbreiding van de firma Hoekman noodzakelijk. Aan de oostkant van het dorp verrees een nieuwe zaak met langere draaibanken. De zolder van dit gebouw werd ingericht als opslagruimte voor pakkingsmateriaal, pijpen en bouten. Ook werden hier de gietmallen bewaard, die immers een volgende keer dienst konden doen. In 1935 begonnen de Noordoostpolderwerken en de Hoekmannen kregen er een goede klant bij: de M.U.Z. (Maatschappij tot Uitvoering van de Zuiderzeewerken). Op het terrein tussen de fabriek en de Werkhaven van Zuiderzeewerken lag materiaal opgeslagen ten behoeve van de inpolderingswerkzaamheden. Uit onze jeugd herinneren we ons de enorme basaltbergen die daar lange tijd hebben gelegen. Achter de fabriek stond een nieuw gebouwde van de P.T.T. Hierin zou de nieuwe telefooncentrale worden ondergebracht. Het zou echter tot 1954 duren voordat het telefoonverkeer op Urk werd geautomatiseerd. In de oorlogsjaren was er wapentuig opgeslagen ten behoeve van het verzet, waarvan in ieder geval de broers Pieter en Lub Hoekman deel uitmaakten. Pieter sneuvelde als agent na een afsprong boven Noord Brabant. Lub overleefde de oorlog en emigreerde enige tijd daarna naar Australië. Alle fabriekspanden in deze contréien, de vismeelfabriek, de sigarenfabriek 'Indiana', de elektriciteitscentrale, de nettenfabriek, de ijsfabriek van Van Veen, de machinefabriek van Hoekman, vielen uiteindelijk onder het geweld van de slopershamers. Lange tijd waren deze gebouwen beeldbepalend voor de dorpsingang. Nu zijn dat bankgebouwen en voor wat deze locatie betreft, de onlangs vernieuwde zaak van vishandel Baarssen, ook al zo'n ondernemende familie. Wanneer is het gebouw op de foto gebouwd en wanneer is het gesloopt? Dat was niet zo gemakkelijk te achterhalen. De foto dateert in ieder geval van 1970. Tot de volgende keer!

Het laatste jaar (25)

4 Mei. (vervolg) In kleine gebieden in Silezië en Tsjecho-Slowakije wordt nog gestreden. Morgenochtend 8 uur is de strijd geëindigd. De verduistering van onze huizen werd in de laatste dagen al niet meer nageleefd. Lang na tien was het dezer avond druk en opgewonden, in de Raadhuisstraat vooraf.

5 Mei. is begonnen met klokgelui, vlaggen uit, oranje op de borst, muzikale wandeling van de brandweer en de mannen die met hun oranjeband om den arm als kenmerk met de onlangs uit Zwolle gekomen hier voor de bewaking enz. aangesteld zijn. Uit is het nu met het speuren en martelen der 'Gestapo' en het opsporen van onderduikers, het zenden onzer mannen van 16 tot 40 of 50 jaar naar Duitsland en met de wreedheden in de concentratiekampen.

7 Mei. Het Duitsch opperbevel heeft vandaag de volledige capitulatie van alle Duitse strijdkrachten ondertekend, dus nu ook in Noorwegen waar hun troepenmacht 150.000 man was, in Nederland 120.000 man. Koning Leopold is in Zwitserland aangekomen. Ook ds. Niemöller bevrijd. De Canadezen zijn vandaag de provincie Utrecht binnengetrokken en Mussert is in zijn hoofdkwartier gevat. Heeft dus den heldendaad, wat volgens de radio zijn wensch was, niet ondergaan.

8 Mei. Johan en Lies naar Zutphen over den dijk per fiets. Naar west (bijv. Enkhuizen) nog steeds verboden. De volkmen capitulatie van alle Duitse land-, zee- en luchtmachtstrijdkrachten in Berlijn ondertekend. Hier en daar nog verzet o.a. de Grebbelinie, waar een S.S.-divisie van gewezen Nederlanders zich ingegraven hebben en aanvallen heeft gedaan op voedselconvooien. Elders in Holland hebben 8.000 man en officieren van S.S. en valschermtroepen verklaard te willen doorvechten. De Canadeezen hebben Seyss Inquart gevonden en ingerekend. Hij staat op de lijst van de oorlogsmisdadigers. In Den Haag is Van Negenchten gepakt.

10 Mei. Heden voor vijf jaren werd ons land overvallen en begon de vreeselijke terreur, de berooving van letterlijk alles en de vernieling van steden en dorpen, van onze duinstreek en bosschen en nu zijn we weer vrij!

11 Mei. Per omroep bekend gemaakt dat de kuilers weer uitvaren mogen, doch hun aal moet hier aangevoerd worden. In Enkhuizen enz. (west) mogen ze nog niet komen. De havenversperring is bij gunstig weer voor de meesten wel te passeeren. Tot elf uur 's avonds mag men nu buiten huis.

14 Mei. Burgemeester G. Keyzer met een scheepje uit het Gooi hier aangekomen. Is nog niet hersteld van hetgeen hij geleden heeft.

19 Mei. Eindelijk ontvangen de kennisgeving van de storting van mijn pensioen over het eerste kwartaal 1945 d.d. 5 April 1945.

26 Mei 1945. Heden nog vier personen van de N.S.B. beweging opgepakt (volgen de namen).

1 Juni. Van Piet en Co eindelijk bericht, gelukkig allen en alles gespaard gebleven en geen honger geleden. De briefkaart (brieven zijn nog niet toegestaan) was geschreven 25 Mei. Piet was twee keer naar Zijpersluis geweest met goed gevolg.